

פרשת ויצא

וירא והנה באר בשדה (כט, ב)

כתב בספר "שער בת רבים": הנה במדרש דרשו פסוקים אלו על דרך רמז לבל יהיו כסיפור דברים בטלים ח"ו.

ואפשר גם לנו לומר על דרך רמז. וירא במראה הנבואה והנה באר זה בהמ"ק באר נובע שפע לעולם בשדה ע"ד ציון שדה תחרש. והנה שם שלשה עדרי צאן כהנים לויים וישראלים רובצים עלי' אין להם קיום ורביצה אלא עליה בעבורה כי מן הבאר היא מהשפע הנז' ישקו העדרים הנ"ל.

אך אח"כ גרם עונם עון ע"ז והאבן גדולה עפ"י הבאר היצה"ר הנקרא אבן נגף הושם עפ"י הבאר וסתמו מלהשפיע ונחרב הבית ראשון. ובראות אנשי כנסת הגדולה גודל הרעה של יצרא דע"ז לכן ונאספו שמה כל העדרים בימי עזרא וגללו את האבן מעפ"י הבאר שאנשי כנסת הגדולה הסירוהו מן העולם ועי"ז חזרו והשקו את הצאן את השפע מהבאר היא כי נבנה הבית השני והיו מושפעים כמאז. אך אח"כ כאשר חטאו בשנאת חנם גרמו כאילו הם בידי עצמם והשיבו את האבן הוא יצה"ר עפ"י הבאר למקומה לסתום השפע והטוב, ונחרב הבית השני. וידוע מאמר חז"ל במדרש איכה על פסוק "ותבער ביעקב כאש להבה", דיעקב אבינו הוא מרגיש ומיצר בצרות ישראל יותר מאברהם ויצחק.

וכן הוא שמח בטובתם יותר מהם דכתיב "מי יתן מציון וגו' יגל יעקב ישמח ישראל". וז"ש ויאמר להם יעקב כשואל לישראל אשר בגלות אחי מאין אתם מאיזה עון גליתם מארצכם ויאמרו מחרן אנחנו מחרון אף איש על רעהו הוא שנאת חנם ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור כמ"ש במדרש את מי שהוא עתיד ללבן את עונותיכם כשלג ע"י ניחור וחרון חבלי משיח. לכן מוטב לכם לשוב בתשובה מיד ולא תצטרכו לסבול חבלי משיח (ואל תתמה על פירוש לבן בן נחור על השי"ת דכבר ידוע דכל התורה כולה היא שמותיו של ה' וע' ברקנטי כאן שמפרש כל עניני לבן לסודות של מעלה. כי התורה מדברת למטה ורומזת למעלה כי ע' פנים לתורה וכולם אמת. וגדולה מזו מצינו במדרש אסתר על הפסוק ויאמר המן למלך אחשוורוש. המן זו מה"ד. מלך אחשוורוש זה הקב"ה שאחרית וראשית שלו) ויאמרו ידענו כל זה ויאמר להם השלום לו יתברך עמכם,

הלא אם אין ביניכם שלום איך יהיה שלום ביניכם לבינו ית' שנאמר עליו "נושא עון ועובר על פשע". ואחז"ל למי נושא עון למי שעובר על פשע. כל המעביר על מדותיו וכו'. ואתם אינכם עוברים על פשע ויאמרו שלום מה שאנו בוטחים בו הוא כי והנה רחל בתו באה עם הצאן כמ"ש (ירמיה ל"א) "קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה" וע"י זכות רחל שתבכה על בניה ישובו בנים לגבולם. ויאמר אם רק ע"ז אתם בוטחים ולא תחזרו בתשובה מעצמכם הן עוד היום גדול הוא עת הגאולה לא עת האסף המקנה כי תאריך ותתרחק הגאולה עד "בעתה" ולא תזכו ל"אחישנה". ומה לכם להמתין על צעקת רחל,

לכן מוטב לחזור בתשובה ועי"ז השקו הצאן. השפע הבאר ולכו רעו מפסת בר בארץ כרועה עדרו ירעה צאנו בלי יגיעת חרישה וזריעה ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים ויתאחדו כולם ויסירו מביניהם עון שנאת חנם שעל ידה נחרב הבית וגלו ישראל וגללו את האבן היינו יצה"ר מע"פ הבאר כמ"ש והסירותי את לב האבן מבשרכם ואז והשקיבו הצאן שפע מים חיים. עודנו מדבר עמם הראוהו בנבואה דכאשר ישראל יחזרו בתשובה אז יגאלו מיד ורחל העליונה היא השכינה הק' באה עם הצאן אשר לאביה שבשמים כי רועה היא מנהגת את ישראל ושומרם כמ"ש "הן בעונותיכם נמכרתם ובפשעכם שולחה אמכם". וכמ"ש בזה"ק משל למלך שגירש את בניו וגירש את אמם עמהם. להשגיח עליהם (אלשיך הק' ועה"ט לרח"ו ז"ל) וע' זה"ק סו"פ ואתחנן.

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

פרשת ויצא